

Crisis Theologica

In Qva Selectiores, Et Aciores hujus, et elapsi sæculi controversiæ,
subsecuturâ in Elencho legendæ discutiuntur

Crisis Theologica - In Qva Selectiores, Et Aciores hujus, et elapsi sæculi
controversiæ, subsecuturâ in Elencho legendæ discutiuntur

Casnedi, Carlo Antonio

Ulyssipone, 1712

Sectio Nona. Dubia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84796](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84796)

patet; quia si est sacrilega; non est nisi quia ex parte poenitentis deficit vel dolor, vel propositum, vel integritas: ergo cum talis confessio sit invalida, nil mirum si non est Sacramentum. Ut enim S. Thom. in supplem. q. 8. art. 5. ad 2. ait, in foro confessionis creditur homini, & pro se, & contra se: si ergo homo ille accedat sine dolore, aut proposito, aut omisso mortali, et si ea se habere fateretur, Sacramentum non erit. At communio sacrilega est Sacramentum, quia quod male minus eam sumat, non tollit ab illa valorem, & est Sacramentum in re. Alter Joan. Anton. de Panorm. cap. 7. art. 10. n. 10.

N. Dices ineptam videri explicationem quod opinio tutior sit illa, quae obligat, quam quae deobligat; nam certum est miscendam pro Missae Sacrificio aquam; ergo qui plus aquae quam vini miscet, erit tutior de valore sacrificij; quam tamen opinionem Honorius III. cap. Perniciosas. de celebratione Missae, vocat perniciosam. At facilis solutio: nam opinio docens plus aquae miscendum quam vini, non est tutior, quin est certo falsa, quia est contra legem vetantem: sed opinio tutior illa sola est, quae asserit miscendam aquam, contra negantem: haec est tutior, non illa.

SECTIO IX.

Dubia.

S. I.

Aliqua.

SUMMARIUM.

Parochus non est ratione sui officij ubique aptus absolvere, etiam extra suum Episcopatum, n. 197. 198.

Juxta me, nisi ex tacito Episcopi consensu, potest Parochus extra suam Parochiam absolvere, n. 199.

An idem sit mortis articulus, ac periculum probabile mortis? Doctores, n. 200.

Certum, quod quilibet simplex Sacerdos potest in mortis articulo ab omni peccato, & censurâ absolvere, ex Tridentino, n. 201. 202.

An licitè possit praesente approbato? Ibid.

Valde variant Doctores, ibid.

Judicio licitè possit etiam praesente approbato; non ita si Sacerdos simplex sit excommunicatus, n. 202. 203.

Tridentini textus est illimitatus, n. 203.

Absolutio illa pro censuris valet tantum pro foro interno; si enim vivat, tenetur comparere ante eum, a quo absolvi potest, n. 204.

Absolutus vi Cruciatæ non tenetur comparere, Tom. III.

nisi ut externe absolviatur à censuris, quarum absolutionem non concedit, n. 205.

Absolutio cum onere comparendi dicitur ad reincidentiam. Cur? Ibid.

Dubie reservata non sunt reservata, n. 206.

Clemens VIII. reformavit suam Bullam de dubie reservatis, ibid.

Nullum peccatum est Papae reservatum, nisi ob censuram, & qui ab hac absolvi potest, & ab illo, & e contra, ibid.

Etsi simplex Sacerdos possit absolvere venialia, & mortalia vitæ confessio, non potest tamen licitè se exponere, n. 207.

Bulla Innocentij XI. ibid.

An detur obligatio confitendi venialia, vel ex precepto confessionis annuae, vel ex regulâ, n. 208.

Hæresis Lutheri, ibid.

An veterum Sacerdotum simplici absolvere mortibundum praesente approbato, n. 209.

Plurimi sub articulo mortis comprehendunt periculum probabile, & quidquid de uno docent, docent de alio, n. 210.

Absolutus in articulo mortis sinit divellere à quocumque mortali absolutus; nec iterum repetenda, si vivat. Idem dicendum de censuris, non tamen pro foro externo, ne Judicibus praediceatur, n. 212.

An Capitulum Sede vacante revocare possit approbationes Regularium datas a priori Episcopo? n. 213.

Primum oritur ex ipso Tridentino sess. N. 23. de Ref. c. 15. vetante ne quis etiam Regularis absolvat, nisi vel Parochiale officium habeat, vel ab Episcopis sit approbatus. Dubitari modò potest, an Parochus vi sui officij possit ubique absolvere in totâ Diocesi Episcopali, vel tantum in suâ Parochia, ita ut nequeat extra suam Parochiam absolvere, nisi ab Episcopo quoad alias approbetur? Alias autem per Beneficium Parochiale venire dixi, omnia beneficia curam animarum habentia, ut Episcopatus, Archiepiscopatus, & aliqui Abbates, Archiepresbyteri, Archidiaconi.

Legi aliquos, & quidem satis classicos N. Doctores, qui docent Parochum, si vi Cruciatæ aut Jubilæi eligatur in Confessorem, Barbos. 197. posse non tantum in Episcopatu, quo est Parochus, sed in omni alio, ubi non est, validè absolvere. Fundatur; quia Tridentinum unice dicit quod approbatio sit necessaria ei, qui non habet Beneficium Parochiale: ergo ut Parochus ubique validè absolvat, nullâ eget approbatione. Ita P. Mendo d. 22. n. 28. P. M&B. apud Barbosam sess. 23. cap. 15. n. 19. & alij. At hæc opinio neutiquam sustineri potest. Tr. iij. post

post Clement. X. qui ne quidem vult quod Confessor extra Diocesim, in qua est approbatus, absolvere possit suum Poenitentem in alia Diocesi ubi non est approbatus. Præterea, quod ille sit Parochus, facit, ne sit approbandus ubi est Parochus, & suum officium exercet, non vero ubi non est: ergo cum ubi non est Parochus, sit purus simplex Sacerdos, & se habeat quali omni Parochiali Beneficio careret, consequenter includitur in Decreto Clementis X. vetantis ne ullus absolvat ea in Diocesi ubi non est approbatus, & se habet ibidem ut non Parochus. Adde ea opinione eludi omnem Episcoporum in Confessores jurisdictionem, adeo à Tridentino, & Pontificibus inculcatam; nam omnes Parochi possent ubique absolvere, quia sunt Parochi ubique; quod si ita est, possent quoque alia Parochi munera ubique exercere, ob eandem rationem, quia Parochi ubique sunt; hoc autem nemo dabit. Ut ergo Parochi autoritas ad suam tantum Parochiam extenditur, ita etiam potestas absolvendi sine approbatione, ad summum extendetur ad ejus Parochie Diocesim. Vide P. Nogueira d. 14. sess. 4. n. 33. & a. n. 41. Non ergo approbo quod docet P. Bardi, pag. 266. n. 14. quod Parochus sit ubique approbatus.

P. Nog.

P. Bardi.

N.

199.

Dixi ad summum: ego enim puto Parochum non posse absolvere, nisi in sua Parochia, aut loco, ubi Beneficium curatum habet; & ut possit in toto Episcopatu, aut in alia ejus Episcopatus Parochia, egere Episcopi tacito saltem consensu, & approbatione. Urgent me ad hoc eadem rationes: quia si Parochus salvo suo officio potest non se subtrahere ab Episcopi approbatione, tenetur; nam prius jurisdictioni Episcopali, quam Parochi prospiciendum: potest autem, si dicatur, quod in loco ubi ille est Parochus, non eget approbatione; ubi verò non est, tenetur ergo ita dicendum. Rursus, quia ut Parochi officium, & jurisdictionem quoad alia sibi propria non egreditur limites loci ubi non habet beneficium, in his enim ita se habet ac si Parochus non esset; ita quoque privilegium absolvendi sine alia approbatione non egreditur locum ubi tale Beneficium habet, sed erit privilegium locale, atque adeo si absolvere velit extra locum ubi habet Beneficium, egeat Episcopi approbatione. Hinc quidquid in contrarium videmus, quod unus Parochus absolvat in Parochia alterius, & quod se mutuo juvent in oppositis Forensibus, est ex tacito Episcopi consensu, qui omnem suum Parochum approbare fortasse vult, & saepe debet necessi-

tate compulsus pro omni sua Diocesi. Nota autem, quod licet Curati vigesimo quinto anno expleto sint ratione sui officij approbati, ut possint mulieres audire, non sit, ut bene P. Card. diff. 2. a. n. 232. ut non Curati, quamvis Regulares sint, ante quadragessimum annum expleto (aut alium quemcumque pro Diocesano arbitrio) possint valide audire mulieres, ut Clement. X. declaravit. Ratio est; quia approbatio Regularium, & aliorum, qui officio Parochiali non gaudent, remittitur judicio Episcopi, ut dicit Tridentinum; ergo nil prodest judicium Prælati Regularis exponentis suum Religiosum, ut mulieres absolvat, nisi judicium Episcopi præcesserit.

Alterum est ex eodem Tridentino sess. 14. de Ref. cap. 7. dicente, *Verumtamen per admodum, ne hac ipsa occasione aliquis perat, in eadem Ecclesia Dei semper custoditum sui ut nulla sit reservatio in mortis articulo, acque illis omnes Sacerdotes quoslibet poenitentes a quovis peccatis, & censuris absolvere possint.* Circa hunc textum aliqua scitu digna occurrunt. An idem sit articulus mortis, & mortis periculum? Plerique cum P. Suar. tom. 4. in 3. p. 2. p. d. 26. sess. 4. n. 2. Card. de Lug. d. 18. de P. Sac. Poenit. n. 21. P. Sanchi. in Sum. lib. 2. cap. 13. P. Bardi tract. 6. cap. 6. n. 14. dicunt esse idem, eo quia ex jure patet ex cap. *Eos qui de sent. excomm. in 6.* quod quem Pontifex à principio vocaverat articulum, in fine vocat periculum mortis. Revera tamen aliquantulum distinguuntur: nam articulus mortis est, cum mors, moraliter loquendo, certo proxime imminet, sive ea procedat ab infirmitate, seu ab intrinseco, sive ab extrinseco, quatenus ab hoste est perimendus, aut à Jodice morti indubitate adjudicatus. Periculum autem mortis aliud est proximum, & hoc confundi solet cum articulo mortis aliud remotum, sive ea mors oriatur ab intrinseca causa, sive ab extrinseca: tales sunt dilatate navigationes aut infirmitates. Certum porro est quod Doctores non conveniunt in exemplis, nam quæ aliqui enumerant inter pericula mortis remota, numerant alij inter proxima, alij sub mortis articulo ea recensent. Certum porro est ex Tridentino no. 7. quod quilibet Sacerdos simplex, seu 201. non approbatus quemlibet ab omni peccato, & censurâ in articulo mortis constitutum, absolvere possit; quod idem periculo mortis proximo applicandum. Totum inter DD. dubium est, an hoc licitè possit simplex Sacerdos, si adit alius approbatus. Sunt qui affirmant tam de peccatis, quam de censuris, quos citat Diana 1. p. 14. 5. res. 5. & 3. part. Diana tract.

tract. 4. resol. 57. & 4. p. tract. 4. resol. 161. quibus accedit P. Tamburinus lib. 3. de Methodo Confess. cap. 7. Sunt qui negant cum Card. de Lugo d. 18. de Pœnit. n. 24. P. Mend. d. 22. n. 6. tunc qui concedunt à peccatis, negant a censuris simplicem Sacerdotem, præsentem eo, qui habet facultatem absolviendi ab illis, absolviere posse. Sunt demum, qui distinguunt, dicentes, quod vi Cruciatæ quilibet a censuris, quæ Sacramentorum receptionem impediunt, absolviere possit, non ita ab alijs, de quo legi potest P. Nogueira, qui dilucidè d. 17. sect. 18. an. 153. P. Bardi tr. 6. cap. 6. P. Mendo s. c. hæc tractant.

N. 202. Ego in tantâ sententiarum varietate sentio quod simplex Sacerdos, etiam præsentem approbato, tum validè, tum licitè, quemlibet in articulo mortis constitutum absolviere possit. Quod validè, nemo negabit, nam vi Ordinis simplex Sacerdos habet, ut ait Tridentinum sess. 23. de Ref. c. 15. absolviendi facultatem; hic autem, ut validè exerceat, non eget ullâ approbatione, ut patet ex sess. 14. de Ref. cap. 7. dicente, *Piè semper in Dei Ecclesiâ custoditum, ut nulla sit in mortis articulo reservatio*; & ex hoc principio Tridentinum infert, omnes Sacerdotes quoslibet pœnitentes à quibuslibet peccatis, & censuris absolviere posse: ergo cum Tridentinum tam illimitatè loquatur, simplex Sacerdos validè saltem tunc absolvet. Quod vero etiam licitè, non video ullam restringendi rationem. Ut enim, dum Tridentinum restringit, nos quoque restringere debemus, & ideo cum Tridentino extra articulum mortis restrinximus facultatem vi Ordinis cuilibet Sacerdoti concessam ad solos ab Episcopo approbatos; ita dum Tridentinum sine ullâ prorsus limitatione dicat, omnes Sacerdotes quoslibet pœnitentes à quibuslibet peccatis, & censuris absolviere posse, non video cur Tridentini illimitatum assertum non sit sustinendum. De cætero, si limitationibus arbitrarijs detur locus, nullus inter T. T. vel in hæc solâ questione dissensionum finis. Dixi, arbitrarijs; nam assignetur textus, lex aut præceptum obligans simplicem Sacerdotem, ne præsentem approbato absolvat; ut assignatur quoties Confessarij facultas limitatur. Præterea contingere potest ut in articulo mortis constitutus summam habeat confitendi cum Sacerdote approbato difficultatem; cur ergo pœnitens ille gaudere nequibit privilegio cuilibet etiam simplici Sacerdoti concessio, ut possit eum ab omni peccato, & censurâ absolviere? Quod si repetatur non posse, quia adest approbatus, hoc ipsum negatur: da enim cer-

tam legem aut præceptum limitans Tridentini textum evidenter quoad omnia illimitatum. Unus tantum hæc in re mihi scrupulus est, quod simplex Sacerdos possit non esse aptus confessionibus audiendis, aut esse hæreticus. At hoc idem contingere potest cum approbato; ut enim inter approbatos plures adlunt non apti, ita inter non approbatos plures sunt apti. Quod si hoc contingat, & in articulo mortis constitutus cognoscat cum simplici Sacerdote non esse aptum, aut esse hæreticum, tunc ei confiteri nequit, ne Confessor peccet: non quia simplici Sacerdoti tunc confiteri nequeat, sed quia tali confiteri nequit: quod idem contingere potest cuilibet pœnitenti etiam intra, & extra articulum mortis, qui nemini, hæretico, aut non apto cognito certo ut tali, etsi approbato, confiteri licitè poterit.

Hoc tamen adverto, quod si ille in periculo mortis constitutus non moriatur, etsi repetere non teneatur peccata reservata, ut rectè Maltrius d. 21. n. 222. Felix n. 3355. nam tunc simplex Sacerdos habet de jure, teste Tridentino, potestatem absolviendi ab omnibus reservatis: aliter tamen de censurarum reservatione quoad forum externum loquendum, ut rectè P. Suar. d. 30. de Pœnit. P. Vatq. qu. 93. de Pœnit. C. de Lugo d. 18. de Pœnit. P. Bardi tr. 6. in Cruciatam cap. 6. nam à censuris non absolvitur pœnitens ille, nisi cum onere comparendi, & petendi abolitionem à censuris, si non moriatur. Excipe tamen pœnitentem, qui habeat Cruciatam, hic enim constitutus in articulo mortis, & à simplici Sacerdote absolutus non tenetur, si vivat, comparere, ut à censuris, quas Cruciatæ concedit, absolvatur, sed tantum ab alijs, quas Cruciatæ non concedit. Quare absolutio data cum onere comparendi dici solet absolutio ad reincidentiam; eo quia negligens comparere tempore debito, præter culpam, non obediendo ei præcepto, incidit in censuram, à quâ absolutus fuit, ut exponit Bardi tr. 6. cap. 4. Addo ex Felice Potest. tom. 1. n. 3245. ad 3248. 3355. plurimos, inter quos C. de Lugo, Pontius, Maltrius d. 21. qu. 8. n. 203. sub mortis articulo ipsum probabile periculum comprehendere, cum hoc tantum discrimine, ut in periculo mortis Sacerdos absolvat directè ab omni etiam reservato peccato; à censuris vero reservatis non nisi sub conditione quod periculo elapso teneatur se præsentare ut à censuris absolvatur. Vide P. Moyam pag. 300. n. 12.

Locutus sum de peccatis certò reservatis, à quibus

à quibus quilibet etiam simplex Sacerdos poenitentem in periculo proximo mortis constitutum absolvere potest; multo magis si dubie reservatus sit: si enim dubium sit de reservatione, tunc necesse non est ut quis in eo periculo sit, ut absolvi possit à quolibet, dummodo proportionaliter ad suos Superiores approbato, ut rectè sentit *Mastr. d. 21. qu. 9. n. 234.* P. Ardekin *tom. 2. pag. 208. n. 11.* quos citat & sequitur Felix *num. 3313.* qui tamen in hoc recedit, quòd velit fatendum idem iterum peccatum, si deinde noverit certò reservatum, quòd negat *Mastr. Scio Clementem VIII. anno 1601.* inter reservatos comprehendisse etiam casus Cœnæ dubie reservatos; ac simul scio, anno subsequenti 1602. eundem Clementem prius suum Decretum moderatum fuisse, omisâ clausulâ, *clarè vel dubiè contentis.*

P. Suar. Concludo cum P. Suar. *tom. 4. in 3. p. d. 29. P. Mèd. sect. 2. P. Mendo d. 23. n. 18. P. Nogueira d. 15. num. 14.* nullum peccatum esse Papæ reservatum, nisi ratione censuræ; & qui ab illâ absolvere potest, potest regulariter à peccato; & qui à peccato, potest ab illâ. Qui vero curiosus est nosse casus Papæ reservatos, etiam extra jus canonicum, legat P. Nogueir.

Felix. Neusser *l. c. sect. 4. & Felicem, & Neusser d. 73. n. 34.* & P. Moyam.

N. Occasione qua de jurisdictione simplicis

207. Sacerdotis in eos, qui mortis articulo versantur, locutus sum, aliquid de ejusdem jurisdictione circa venialia, aut mortalia alias

Inn. XI. confessa, præsertim post Innocentij XI. Bullam de Communionem quotidianâ, innuere volo: etiam enim, ut rectè differit P. Carden.

P. Card. *diff. 2. an. 386.* conflet ex Ecclesiæ praxi, cuilibet Sacerdoti inesse jurisdictionem absolventi validè venialia, hodie tamen, ut Innocentius XI. in citatâ Bulla decidit, non licet simplici Sacerdoti se exponere ad ea audienda, ob summa quæ inde sequuntur inconvenientia. Unum meis vidi oculis Romæ, dum Theologiam audirem, quo nullum maius expertus sum. Cum enim die Jovis Sancti in Divi Bartholomæi Basilicâ confessiones audirem, aderat simplex Sacerdos, qui se eâ doctrinâ ductus, quòd validè venialia, & mortalia alias confessa absolvere posset, confessionibus expoluerat. Audivit plures, quos, quia mortalibus de novo commissis premebantur, sine absolutione dimisit. Accessere ad me rogantes, an ego mortalia absolverem. Culpavi ignorantiam primi, & secundi; ut tamen tertius me eadem interrogatione fatigavit, rogavi, ut quid hoc interrogabat. Respondit, quia Religiosus ille in Confessionario expositus non nisi venialia

absolvit, rejectis omnibus, qui cum mortali accedunt. Perpende, mi lector, Confessoris verè simplicis animositatem, violatò confessionis sigillo: qui enim ab eo non absoluti dimittebantur, palam erat astantibus culpâ mortali laborare. Quare ob hoc, & alia nota inconvenientia sanctè ab Innocentio XI. Episcopis indictum, ne Sacerdotes simplices se audiendis confessionibus exponant licet enim validè (et si, hoc negat Felix *n. 3240.* & *Mastrus*) venialia, & mortalia alias confessa absolvere possint, atamen illicitè omnino se exponunt confessionibus audiendis. An autem detur obligatio confitendi aliquando venialia, in eo qui non per 208. cavet integro anno mortaliter, vel ratione præcepti Ecclesiastici, ut semel in anno confiteatur; aut ratione regulæ ex gr. confitendi semel in mense, legi potest *landatus* *scilicet* *Scotista* *Joan. Anton. de Panorm. cap. 7. art. 1. n. 29.* 30. qui Lutheri propositionem in Leone X. damnatam, *Nulla modo premissa* *confiteri venialia*, nec ullus umquam ex SS. *l. c. PP. ea confessus est*, egregiè rejicit.

Dices Canones antiquos unice concedere N. simplici Sacerdoti potestatem absolventi in articulo mortis, si non adit approbatus; ita *cap. Aurelius, cap. Presbyteri*: quin hoc innuit Tridentinum, dum ait eam potestatem concedi, ne quis pereat sine confessione: sed præsentè approbato non est tale periculum: ergo. Idem dicendum, præsentè Sacerdote Catholico, aut non excommunicato, non posse hæreticum aut excommunicatum. Ita Felix *Potest. tom. 3. n. 172.* Sed contra, et si ita foret quòd canones antiqui hoc ita explicaverint, quid tum, si Tridentinum in canonicis posterius (lex autem posterior prævalet priori) absque ullâ prorsus limitatione loquatur? Præterea certum per Felicem, & omnes T. T. est, quòd simplex Sacerdos præsentè approbato validè moribundum absolvet. Si ergo validè, & nulla detur lex vetans licere, nam Tridentinum illimitatè loquitur, cur non licet? Rursus in tali Theologicarum sententiarum discordiâ, an simplex Sacerdos possit an non; an excommunicatus approbatus potius quàm non approbatus non excommunicatus, & aliarum similitum, periculum immineret, ne moribundus sine absolutione periret, & interrogare deberet Confessores, quis sit approbatus, quis Catholicus, quis habeat facultatem à casibus reservatis, & similia. Si enim semel aperiatur aditus interpretando Tridentino illimitatè loquenti, & dicatur non posse simplicem Sacerdotem absolvere præsentè approbato, dicam non posse approbatum pro non

non reservatis, præfente approbato pro reservatis &c. Hæc ergo omnia moribundus, ne absolventi sit occasio peccati, præfere debet.

N. Deinde est discrimen inter simplicem Sacerdotem excommunicatum, & non excommunicatum: excommunicato vetatur absolvere ob censuram quâ ligatur, non ita non excommunicato: detur enim lex vetans, ne non approbatus absolvat moribundum, cum Tridentinum expresse dicat posse.

N. Nota verò, quod jam prænotavi. Primò, quòd plurimi DD. sub mortis articulo comprehendunt probabile periculum; ita C. de Lug. Pontius, Matr. disp. 21. qu. 8. n. 207. Quinam autem dicendi sint in mortis periculo, an prægnantes, an navigantes, an tauros Hispano more agitantes, an milites in aciem dispositi, dabit fultè Bossius discept. 2. à n. 6.

N. Secundò, quòd si ille moribundus restitatur sue salutis, etsi non teneatur comparere, ut à peccatis absolvatur, quantumcumque reservatis, quia fuit ab illis directè absolutus, & nemo subicere debeat iterum clavibus quòd fuit directè absolutum; quinimò et si ille idem in mortis articulo constitutus fuerit quoque directè ab omni censurâ absolutus: attamen cum magno discrimine; nam à censuris absolutus, absolvitur cum onere comparendi coram eo, qui cum absolvere potest; eaque à censuris absolutio valet unicè pro foro interno; non pro externo iudicis, cui præjudicari non potest. Quòd si non compareat quàmprimum coram competenti iudice à quo absolvatur, in eandem censuram incidit juxta caput, Eos qui. de sent. excom. in 6. lib. 5. & mortaliter peccet violando legem obligantem comparere.

N. Tertiū dubium est; quòd cum Clem. X. Bulla sit eā prudentiā digesta, ut nemo inficiari possit, eam Spiritus Sancti magisterio constructam; ita enim Episcoporum jurisdictioni favet, ut simul faveat Regularibus; concedendo utrique plura ut licita, reprobando utrique plura ut vetita; quæritur modò, an sicut Episcopus suspendere potest pro suo jure, sive adsit, sive non adsit nova causâ approbationes ab Episcopo antecedenti Regularibus quoad absolvēdos sæculares concessas revocare, eoque Regulares novo examini subicere, ut Clem. X. decidit; ita quoque capitulum Sede vacante possit facultatem absolvendi Regularibus quoad sæculares ab Episcopo demortuo concessam revocare pro suo jure, sive nova adsit causâ, sive non; eosque examini subdere.

Hoc dubium paucis solverem, at quia N. quotidiana est, & multis obnoxia contentio- 214 nibus, ideo modò ejus solutionem transmittito ad calcem Disputationis. Considerabo ibi utriusque sententiæ motiva. Ponderabo N. quòd si stricto jure procedatur, nullus contentionum finis. Ostendam quale jus Capitulo conveniat in Regulares adeo, ut ei obfistere nequeant. Indicabo quid agendum casu, quo juri obfistatur.

§. II.

Alia dubia præcipuè circa Cruciatam, & Episcoporum, & Prelatorum Regularium facultatem.

SUMMARIUM.

Opinio asserens Regulares vi Cruciate absolvi posse à reservatis, nec intrinsecè, nec extrinsecè est probabilis, n. 216.

Doctores hoc tuentes, n. 217.

An Legislator supplicatus, si taceat, consentiat? n. 218.

Supplicatio pro Cruciate ut faveat Religiosis, non est authentica, n. 219.

Stultè supplicatur Papa, ut non definat, aut definitionem suspendat, n. 220.

Licet per Regis supplicationem suspendatur obligatio Pontificie legis, non tamen definitionis, ibid.

Tridentinum concessit Episcopis facultatem absolvendi à casibus Bullæ Cœne occultis, num. 221.

Textus Bullæ Cœne, qui revocare videtur eam facultatem, n. 222.

Bullæ Cœne antiquiores Gregorio XIII. eam revocationem non continebant, ibid.

De jure communi, & non tantum ex novo Tridentini inerat Episcopis facultas absolvendi ab omni Papali occulto, n. 223.

Per occultum venit hic crimen, quod juridicè probari nequit, n. 224.

Tota vis negandi fundatur in Bullâ Cœne, & in tertiâ ab Alexan. VII. damnatâ, docente fuisse tolerantiam à Congregatione interpretationem, quòd Bulla Cœne vetet, ne Episcopi absolvant casus publicos contra Cœne Bullam, non verò ne occultos absolvant, n. 225.

DD. hoc tuentes, n. 226.

Doctores id ipsum, etiam post tertiam damnatam, ibid.

Tuentes opinionem stantem pro Episcoporum facultate esse adhuc hodie probabilem, ibid.

Negantes eam opinionem esse veram, immò esse probabilem hodie, n. 227.

Quartum est, an saltem ob extrinsecam N. authoritatem sit hodie probabilis opi- 216 nio

Urban.
VIII.

nio asserens Regulares posse vi Cruciatę absolvi, inscio tuo Prælato, à quolibet retervato? Dico autem nec intrinsecè nec extrinsecè esse probabilem, quin retentā Cruciatā, ut de facto est, ne quidem fieri posse intrinsecè aut extrinsecè probabilem. Ratio est; quia habet contra se infallibile definitivum Papę judicium, quod negat Cruciatę, ut de facto est, inesse tale jus: Urbanus enim mentem Pontificum Prædecessorum, & ipsius Cruciatę explicans, utitur non tantum verbis de futuro, sed de præterito, dicens, *Cruciatam nunquam Regularibus quoad abolitionem suffragari potuisse*; alijque Pontifices expresse definiunt, nullum ei jus inesse, sed quod contra se habet judicium Pontificum definitivum, nequit esse intrinsecè probabile: rursus quod habet contra se infallibilem auctoritatem, nequit esse extrinsecè probabile, nam, ut toties dixi, de essentia opinionis intrinsecè, aut extrinsecè probabili est ut nil certum sive ex ratione sive ex auctoritate habeat: ergo retentā Cruciatā, ut de facto est, opinio stans pro validā Regularium abolitione vi Cruciatę nec est, nec esse potest intrinsecè, aut extrinsecè probabilis. Dixi, retentā Cruciatā, ut de facto est; si enim Papa eam ampliaret, aliamque ederet, quę facultatem præsentiam concederet, tunc qui absolveretur, foret ex vi alterius Cruciatę, aut alterius privilegij, quod Papa concederet, non vi hujus Cruciatę, aut præsentium privilegiorum.

- N. Hoc scio, ut suprà innui contra Hozes, 217. Torrecillam, & alios, qui inclinant in oppositum, quod Nostri, & exteri ferè omnes eam opinionem censurant; nam M. Joan. à S. Thom. ait non esse securam; Card. de Lugo *de Penit.* vocat illam certissimè falsam; P. Bardi *pag. 50. & 60.* temerariam, & falsam; P. Mendo *d. 24. num. 122.* omnino improbabilem; Lumbier *tom. 3. in 1. damnatam n. 1996.* protervam, pertinacem, & perniciosam, quin Confessores sub hac opinione absolventes vocat *carnivorous*, quia animas devorant; P. Moya, *tom. 1. pag. 343.* P. Card. *disp. 2. a n. 178.* P. Nogueira, & quotquot vidi eandem opinionem, & quod caput est, adhuc antequam Innocentij XII. Decretum prodiret, acerrimè censurant: quid autem facturi essent citati Doctores, si post Innocentij Bullam scripsissent? Movet dubium *pag. 347. n. 1.* P. Moya; quid, si quis adhuc putans probabilem opinionem quod Confessor possit vi Cruciatę absolvere Regularem à reservatis, pœnitens verò Confessoris mentem ignoraret, maneretne

pœnitens absolutus? Movet, inquam, hoc dubium P. Moya, resolvens quod pœnitens maneret absolutus; quod approbo, si pœnitens sit adeo hebes, vel nil omnino sciat quid, & à quo absolvendus; de reliquo pœnitens accedet cum malā fide petens absolvi à non habente facultatem. Cæterum dubium illud, de probabilitate opinionis stantis pro validā absolutione reservatorum vi Cruciatę, vix est hodie possibile: si tamen quis supponat post tot Decreta Papę eam opinionem reprobantia, huic dubio respondendum erit, quod similibus dubijs supponentibus ignorantiam aliquam invincibilem, & omnia quę orientur absurda, non in responsionem, sed in hypothesein rejicienda erunt.

Potest hæc exarata, oblatum mihi fuit opus N. Petri de Murga Benedictini, qui in opere 218. suo Canonico, & Morali *tom. 1. de Appel. Murg.* lationibus, *titulo de Constitutionibus qu. 2.* Lucernæ impresso, & Typographi culpamendis copioso, examinat an licite suspendi possit executio constitutionis, & legis Apostolicę, si Papa super tali constitutione supplicatus fuerit: & quamvis *num. 3.* dicat non posse, si Decretum sit ex Cathedra, & spectet ad fidem, & mores; atamen *num. 6.* dicit quod si lex Papę non spectet ad fidem, & mores, et si foret pro omnibus Fidelibus, possit hæc Pontificia lex licite suspendi, factā Papę applicatione: & *n. 8.* addit, quod tunc obligatio legis Pontificę suspenditur, nec peccat, qui eam non servat; legislator enim supplicatus, si taceat, & nil respondeat, censetur consentire, & legis obligationem tacite tollere. Tandem ad rem *n. 9.* loquens de Constitutione Urbani VIII. veratatis Regularibus usum Cruciatę, quoad facultatem eligendi Confessarios, refert dictum Leandri à SS. Sacramento *tom. 1. tr. Leand.* 4. *disp. 12. qu. 58.* quod de dictā Bulla fuerit idem Urbanus de mandato Regis Catholici supplicatus à Commisario Generali Cruciatę: quā supplicatione posita, dum contrarium non constet de mente Pontificis, non renuam concedere esse probabilem. Hæc Murga, qui eam doctrinam non impugnat, ut plerique alij, qui eam referunt.

At sicut doctus Murga ea quę tradit *n. 7.* Murga 8.9. ex P. Moya *tom. 1. tr. 6. disp. 1. de Le. P. Moya* gibus *qu. 1. n. 16. pag. mibi 453.* exhibet, cur non ex eodem P. Moya transcribit quorūque responsionem, quam ei argumento supplicationibus nixo dedit *tom. 1. tr. 3. disp. 8. n. 34.*? Ait enim neutiquam constare authentice, quin, et si constaret authentice Pontificem supplicatum fuisse, nil inde deducitur ex eo principio, quod supplicatus, si non respon-

respondeat, consentit, aut standum verbis legis, etsi legislator dicat se aliter intellexisse: illud enim temperandum est, & hoc plus quam temperandum, videlicet, si non fequantur maxima inconvenientia, pro quibus vitandis necessarius est consensus expressus: similiter si ea lex prior novo posteriori Decreto non explicetur; tunc enim prioris legis verba à sequenti legislatoris intentione nullam habent vim: nam anima legis est intentio legislatoris, ut bene P. Suar.

P. Suar. lib. 6. de Legib. cap. 1. n. 16.

N. At, his omnibus omisiss, datà adhuc ut authenticà Commissarij Cruciatæ supplicatione, rogo, quid supplicari? an ut Papa revocaret suam definitionem, quin priorum Pontificum definitiones, nempe Clem. VIII. Leonis XI. Pauli V. (hi tres enim ultimi Clem. VIII. successerunt, & Urban. VIII. precesserunt) hoc verò fatuè supplicaretur: quis enim Papam supplicet, ne in suis definitionibus sit infallibilis? Ergo cum Urbanus definierit Cruciatam minimè suffragatam Regularibus, nequirit supplicari ut suam definitionem suspenderet. An ut Papa non vetaret Regularibus usum Cruciatæ? Hoc autem itultè quoque supplicaretur; nam supplicaretur ne vetaret id, quod definivit indirectè saltem ut malum: per hoc enim quòd Papa definiat Cruciatam nunquam fuisse Regularibus quoad absolutionem, definivit absolutiones illas vi Cruciatæ datas esse nullas, & intrinsecè malas: ergo licet Papa supplicatus possit alias suas puras leges suspendere, non tamen hanc fundatam in definitione; quin etsi suspenderet, adhuc Regularis ipsa lege naturali teneretur non absolvere vi Cruciatæ, dummodo aliunde sciret, fuisse à Papà definitum, quòd Cruciatæ quoad absolutionem nil profit Regularibus independentè à Superioris arbitrio. An ut Papa concederet facultatem Regularibus ut à quolibet approbato absolvi possent? At hoc non est ad rem: non enim supplicatum fuit pro tali facultate, quam Papa potest absolute dare; sed ut vi Cruciatæ hoc fieri posset, quòd stante præfenti Cruciatæ, cui nullum tale jus inest, fieri nequit. Concludo cum P. Cardenas, qui postquam diss. 2. n. 186. retulit hanc supplicationem Adversariorum dicentium, quòd ex parte Regis Hispani rogatus fuerit Urbanus VIII. ne in sua Bullà exprimeret dictam exceptionem Regularium, respondens huic argumento n. 226. ait: In hac quoque clarè conspicitur hallucinatio Adversariorum, non distinguenti declarationem doctrinæ à lege. Dicendum ergo, quòd quamvis per supplica-

tionem Regis suspendatur obligatio legis, non tamen suspenditur declaratio doctrinæ morum facta à Romanà Cathedrâ. Declaravit Clemens VIII. opinionem de absolutione in absentia esse falsam, & temerariam. Numquid si Rex Catholicus supplicaret, prodesset aliquo modo ejus supplicatio, vel ut suspenderetur declaratio, vel ut revocaretur? Quis tale monstrum potest admittere? Cum ergo multi Romani Pontifices declaraverint, concessionem Bullæ quoad absolutionem à reservatis non potuisse suffragari Regularibus, atque invalidè esse absolutos, qui eam usi fuissent; nihil prodest supplicatio legis contra certam veritatem doctrinæ morum. Hac ad litteram P. Carden. qui, quæ disputat, comprehendit.

Quintum dubium est, an Episcopi hodie N. absolvere possint à casibus oculis in Bullâ Cœnæ reservatis? Fateor, me post laboriosam plurimum Doctorum lectionem nil didicisse quam dubitare; & nil certi decidi posse, nisi quid certi asseratur ex ipsâ Bullâ Cœnæ, quo facultas à Tridentino concessa Episcopis eludatur. En verba Tridentini sess. 24. de Ref. cap. 6. *Liceat Episcopis in irregularitatibus omnibus, & suspensionibus ex delicto oculis provenientibus, excepta eâ, quæ oritur ex homicidio voluntario, & exceptis alijs deductis ad forum contentiosum, dispensare: & in quibuscumque casibus oculis, etiam Sedi Apostolica reservatis, delinquentes quoscumque sibi subditos in Diocesi suâ, per se ipsos, aut Vicarium ad id specialiter deputandum, in foro conscientie gratis absolvere, impositâ poenitentia salutari. Idem & in Hæresis crimine in eodem foro conscientie, eis tantum, (nempe Episcopis) non eorum Vicariis, sit permissum. Ita Tridentinum.*

En Bullæ Cœnæ verba, quæ post viginti N. fulminatas, contra viginti casus, excommunicationes, easdem centurias reservat, quibus reservatis, nullus ex istis casibus absolvi potest: casus enim ratione censuræ reservati, sicut sublata censurâ non manent amplius reservati, & à quolibet absolvi possunt, ita censurâ non ablata, à nemine, quam qui potest censuram tollere, absolvi queunt. Ceterum, inquit Bulla Cœnæ Gregorij XIII. a prædictis sententijs nullus per alium, quam per Romanum Pontificem, nisi in mortis articulo constitutus, nec etiam tunc, nisi de statuta Ecclesiæ mandatis, & satisfaciendo, cautione præstitâ, absolvi possit; etiam prætextu quarumvis facultatum, & indulgentiarum, quibuscumque personis Ecclesiasticis, secularibus, & quorumvis Ordinum, etiam Mendicantium, ac Militiarum Regularibus, etiam Episcopali vel alia maiori dignitate præditis, &c.

Clem. VIII.

N. 221.

Triden.

222. Bulla Cœnæ Greg. XIII.

P. Card.

Urban. VIII.

Et c. Nec non laicis etiam Imperiali, & Regali, & aliâ mundanâ excellentiâ fulgentibus, per Nos, & dictam Sedem, & cujusvis Concilij Decreta &c. Quod si forte aliqui contra tenorē presentium talibus excommunicatione, & anathemate laqueatis, vel eorum alicui absolutionis beneficium impendere de facto presumpserit, eos excommunicationis sententiâ innodamus. Non obstantibus privilegijs, indultis &c. ex quavis causâ, etiam per viam contractus &c. aut cum quibuscumque clausulis, etiam derogatoriis derogatorijs concessis. Hæc Bulla Cœnæ.

N. Vt certa ab incertis segregem, sciendum
223. 1. quod Episcopis de jure communi inerat
P. Méd. Triden. jurisdictionio in omnes casus occultos, quocumque modo reservados, ut rectè P. Mend. disp. 23. n. 62. & hoc ipsum supponi videtur à Tridentino l. c. dum ait, *Liceat Episcopis*, non quasi novum illis dans indultum, sed innuens quod jure communi habent.

N. Sciendum 2. per crimen occultum non
224. venire vel purè internum, in nullum prodens actum externum, vel si prodit in aliquem, nulli est manifestus; sed tō occultum, sumitur juridicè, seu vel quod non est notorium, ut ait Barb. in *Collect. sess. 2. de Ref. cap. 6. n. 25.* vel quod probari juridicè nequit, ut ait P. Sanch. lib. 2. Oper. Mor. cap. 11. n. 11. P. Mendo in *Cruc. d. 23. n. 59.* Felix tom. 1. n. 3317. nec ad forum Judicis contentiosum reduci potest. Vt ergo sit occultum, satis, ne sit notorium notorietate juris, aut notorietate facti.

N. Sciendum 3. totum dubium oriri ex Bulla
225. Cœnæ Gregorij XIII. cui omnes subsequentes insistant: etenim anterioribus Cœnæ Bullis nulla prorsus inerat clausula derogans facultati Episcoporum à Tridentino
Triden. asserere, quoad absolvendum omnes casus Bullæ Cœnæ occultos. Quare tota difficultas reducitur ad hoc, an eadē facultas quoad casus occultos in Bulla Cœnæ reservados in sit post Gregorij Bullam, quæ antea inerat, & Tridentinum approbat? Augetur difficultas ex tertiâ ab Alexand. VII. damnatâ: Sententia asserens Bullam Cœnæ solum prohibere absolutionem heresis, & aliorum criminum, quando publica sunt; & id non derogare facultati Tridentini, in quâ de occultis criminibus sermo est, anno 1629. 18. Junij in Consistorio Sacre Congregationis Eminentissimorum Dominorum Cardinalium visa, & tolerata est. Ergo hæc oppositæ illationes veræ sunt: Bulla Cœnæ non tantum vetat absolvi posse casus publicos, sed etiam vetat absolvi posse occultos. Similiter: Ergo derogata est facultas à Tridentino concessa Episcopis, ut casus Cœnæ occultos absolvi possint.

Scio plurimos gravissimos Doctores, ante tertiam ab Alexandro damnatam, sentisse, quod per Bullam Cœnæ Gregorianam, (cui uniformes sunt subsequenti Pontificum Bullæ) nullatenus facultas à Tridentino Episcopis concessa, quoad absolvendum ab omni occulto Cœnæ crimine, derogata sit. Ita Barbosa l. c. Leander à SS. Sacram. de Barbo. Censuris tr. 2. d. 17. qn. 45. & 46. P. Di. castillo de Censuris tr. 10. dub. 5. pag. 65. P. Mendo d. 23. cap. 5. & alij innumeri. Quam post tertiam ab Alexandro damnatam hoc ipsum posse Episcopos, nempe absolvi ab omni casu occulto Bullæ Cœnæ, judicant P. Arfdekin, Lumbier, Hozes, Torrell, la, Bolco, & inelyti Sancti Galli Theologi, ejus in celeberrimo Monasterio maxime spiritus mei voluptate aliquot diebus me detinui, raptus à singularissimâ eorum Patrum Benedictinorum religiositate, & austeritate, qui tamquam Angeli in medio nationis prave (sunt enim ab Hæreticis ex omni latere circumdati) absque ulla exaggeratione haberi possunt. Igitur insignes ejus Monasterij Theologi idem docent tom. 10. tract. 1. qn. 5. & novissimè Valentinus de Mare De in suo tom. Conscientie tract. 1. cap. 1. n. 30. qui ait, probabile esse quod dicti casus Cœnæ occulto non excludantur à privilegio, quod Tridentinum concessit Episcopis, & citat Cursum Moralem Patrum Salmancensium subdens hoc non opponi Alexandro tertiam damnanti. Idem repetit tr. 5. exponens dictam tertiam damnatam; ait enim Hispano idiomate in Latinum converto: Nota, quod tantummodo damnatur in tertia damnatâ, quod visa, & tolerata fuerit: ut enim aliqua propositio omnino damnetur, satis ut id quod copula principalis affirmat, nempe fuisse vitam, & toleratam, sit falsum. Citat Cursum Moralem tom. 4. tract. 18. cap. 4. pun. 2. §. 11. n. 130. Hæc dictus & expeditus Valentinus.

Oppositam sententiam, quod Episcopi N. post Bullam Cœnæ Gregorianam nequeant
227. ab ullo occulto Bullæ Cœnæ casu absolvi, docent plurimi apud Barbosa l. c. n. 59. Card. de Lugo de Fide d. 23. Neuller disp. 96. qui etsi oppositam tument, quod possint Episcopi, vocat n. 18. adhuc hodie certum probabilem, nempe post tertiam ab Alexand. VII. damnatam; attamen num. 21. ait, esse certum probabilius, quod hodie sine speciali Pontificis indulto, nemo Pontifice inferior habet facultatem absolventi pro foro conscientie ab ullo casu Bullæ Cœnæ, & censurâ annexâ, siue casus sit publicus, siue occultus. Similiter P. Moya tom. 1. tr. 3. d. 8. qn. 5. §. 2. n. 5. P. M. qui

qui probabilius tunc negat hanc Episcopis
inesse hodie facultatem, Potestatis tom. 1. n.
3331. accedit P. Cardenas tom. 1. d. 9. cap.
20. art. 5. n. 345. qui negat sententiam stan-
tem pro Episcopis post tertiam damnatam,
P. Nog. esse hodie probabilem. Idem asserit Nogueir.
in Bullâ Cruc. d. 15. n. 110.

§. II.

Idem dubium quoad occultos contra
Bullam Cœne.

S U M M A R I U M.

Si nihil certum hic dicatur, nil dicitur, num.
228.

Mœa perplexitatis motiva, ibid.

DD. negantes Episcopis facultatem quoad oc-
cultos Bulla Cœne, simul tamen asserentes op-
positam esse extrinsecè hodie probabilem, ib.
& n. 229. 230.

An sit damnata tota tertia, an solum ejus prædi-
catum, ibid.

Tuentes posse hodie Prælatos Regulares absol-
vere suos ab occultis contra Cœnam, n. 229.

Papa nil innovant in Prælati Regularibus
quoad suos, sed quoad sæculares, ibid.

Relapsus in hæresim, ibid.

Absolutio ab hæresi pro foro externo solis Inquisi-
toribus competit, ibid. & 230.

Damnata, quod Prælati Regulares possint ab
hæresi absolvere sæculares, &c. ibid.

Jura componi debent potius quam corrigi, ibid.

Non omnia Regularium privilegia pure à Tri-
dentino revocata, n. 230.

Tridentinum nullum abstulit privilegium Re-
gularibus quoad suos, circa confessiones eo-
rum, ibid.

Cur Papa plura Prælati Regularibus concesser-
int privilegia quoad suos, quam Episcopis
quoad suos, ibid. & 231.

Damnata de Prælati Regularibus quoad sæcu-
lares, n. 230.

Pius IV. finito Tridentino confirmavit privilegia
Regularium Tridentino non opposita, ibid.

Illustr. D. Coccini dictum, n. 231.

Absolutio ab hæresi pro foro externo competit tan-
tum Inquisitoribus, pro foro interno, ibid.

Rationes sententia tuentis posse hodie Episcopos
absolvere ab occultis contra Cœnam, n. 232.

233. 234.

DD. tuentes vi officij Episcopalis convenire Ep-
iscopis facultatem absolvendi ab occultis Papa-
libus, & esse in illis ordinariam, n. 232.

Juris correctio pro possibili vitanda, quin jura
concordanda, ibid.

Si interpretatio data Bullæ Cœne, quod hæc ve-
ret publicos, non occultos, teneret, tunc Bullæ

Tom. III.

Cœne, tum Episcopis faveret, n. 233.

Quia vix credi potest, quod Bulla Cœne inna-
tam Episcopali officio facultatem tollere velit,
n. 234.

Damnata quod fuerit visa &c. quid in eâ
damnetur? n. 235.

Damnata, Prælati Regulares, &c. ibid.

Tridentinum solis Episcopis, non eorum Vicariis,
concesserat facultatem absolvendi ab hæresi
occulta, ibid.

Perplexus hæreo, cuinam sententiæ cer-
to me desponsem: nisi enim certo me de-
sponsem, parum refert quidquid dicam, sem-
per enim libebit, quolibet ex oppositis sequi,
si utraque maneat certo probabilis. Augetur
perplexitas ex ipsis Doctoribus, qui post ter-
tiam damnatam scripsere: qui quamvis ad-
hæreant sententiæ neganti Episcopis facul-
tatem absolvendi à casibus Cœnæ occultis,
adhuc tamen oppositam stantem pro facul-
tate Episcoporum vocant certo probabilem,
etsi hanc non sequantur. Ita Neusser l. c. &
P. Moya l. c. qui, post hæc relata ex P. Card.
l. c. n. 43. verba (Alexander Septimus in præ-
dicto Decreto declarat, Bullam Cœnæ ve-
tare absolutionem à casibus occultis, dero-
gando facultati Tridentini) ait n. 5. sed cer-
tum esse non asseram, ob rationem allatam,
licet probabiliter ex Pontificis declaratione
deducatur. Ratio autem erat, quia damnatio
unicè cadit in prædicatum propositionis: sed
prædicatum tertiæ ab Alexandro damnatæ
erat, quod fuerit visa, & tolerata interpreta-
tio Bullæ Cœnæ, quod sola delicta publica
ab Episcopis absolvi nequeant: ergo damna-
tio unicè cadit in asserentem quod ea inter-
pretatio visa, & tolerata fuerit. Præterea hæc N.
perplexitas robur sumit non tantum à se-
quentibus sententiam stantem pro facultate
Episcoporum, sed ab ipsidem, qui eam negant,
simul tamen, adhuc post tertiam damnatam,
affirmant quod Prælati Regulares possint si-
bi subditos absolvere ab omni casu Bullæ
Cœnæ occulto: adeo ut quod hodie conce-
dunt Prælati Regularibus quoad suos, ne-
gent hodie Episcopis quoad suos; & econ-
tra. Inter alios est Leander à Murcia tom. 2.
lib. 4. disp. 1. resol. 8. & Felix Potest. tom. 1.
part. 4. cap. 5. n. 3372. ad 3425. Probatur
quia nemo spoliandus jure certo sed jus con-
cessum Regularibus Prælati ut possint suos
ab omni occulto Bullæ casu absolvere est
certum; revocatio autem talium privilegio-
rum non est certa, quin nec est dubia, ut la-
te, & efficaciter suadet ex copiosis, quas al-
legat in favorem eorum privilegiorum, Bul-
lis, casque cum magnâ voluptate legi: qua
Vv Bullæ

Bullæ et si quoad amplitudinem sint inæquales, ex illis tamen simul sumptis constat privilegiorum amplitudo. Dixi esse inæquales, quatenus aliquæ excipiunt relapsum in hæresim, nempe novam in abjuratam de vehementi hæresim lapsum, ut ex Carena ait Felix n. 3387. aliæ nullum omnino, nisi conspirationem contra Summum Pontificem. Porro absolutio ab heresi (notat idem Felix) est tantum *pro foro conscientia*, quia pro foro externo competit Inquisitoribus tale privilegium ex Bullâ Pauli V. & Alexandri VII. Secundo ait idem Felix n. 3397. quia vitanda est correctio juris, quando commodè fieri potest conciliatio: ergo cum Bulla Cœnæ non exprimat Prælatos Regulares erga sibi subditos, rectè intelligi potest negare omnibus, sive Episcopis, sive Regularibus, sive cuique infra Papam, facultatem absolvendi *seculares* ab occultis contra Cœnæ Bullam criminibus. Hæc præclarus Scotista infertur plerumque motivo, ob quod Pontifices induci fuerunt ad concedendam Prælati Regularibus facultatem absolvendi suos subditos ab omni contra Cœnæ Bullam occulto crimine, ne, inquit, delinquentes prætextum fumant vagandi extra claustra, ut absolutionem obtineant.

N. Confirmat idem Felix a n. 3406. quia certum prorsus est non omnia Regularium privilegia fuisse à Tridentino revocata, cum ipsum Tridentinum *sess. 25. de Regularibus, & Monialibus cap. 20.* expressè dicat, *In ceteris omnibus prælatorum Ordinum privilegiis, & facultatibus, quæ ipsorum personas, loca, & jura concernunt, firma sint & illesæ*: ea igitur unice revocata sunt, quæ Tridentini Decretis adversantur, ut constat tum ex Pius IV. Bullâ Pij IV. quæ incipit, *In Principis Apostolorum*, emanatâ post terminatum Tridentinum, tum ex Greg. XIII. confirmante privilegia Regularium Tridentino non opposita. Cum ergo Concilium nil mutarit pro Prælati Regularibus quoad suos subditos, quantum ad Sacramentum Poenitentiae, quin foveatur ordinaria Regularium Prælatorum potestas, & dependentia subditorum à suis Prælati: e contra cum per Cruciatam lèdatur ea ordinaria Prælatorum potestas, & cedat, ut ait Urbanus VIII. in maximum regularis observantiae præjudicium, privilegium illud in Cruciatâ fictum, quod Regulares vi Cruciatæ à quolibet independentes à sui Prælati licentiâ absolvi possint ab omni casu reservato; hinc justissimè ab Urban. VIII. Clem. X. Innoc. XII. illud fictum in Cruciatâ privilegium è medio tollitur; viceversa concessa à Pontificibus privilegia, ut Præ-

lati Regulares absolvant suos ab omni casu occulto Bullæ Cœnæ, illesæ manent. *Leg. N. dictum præclarum Scotistam a n. 3412. ad 221. 3424.* qui selectissima tradit, & ad oculum ostendit ex M. Donato, viro doctissimo, & summè religioso. *tom. 1. p. 1. tract. 13. qu. 17. & tom. 2. tr. 11. qu. 17. & 18. Leandr. à SS. Sacram. de Sacram. Poenit. tr. 5. d. 11. qu. 45.* & alijs, quos citat, dicentes, nil immutatum pro Prælati Regularibus quantum ad Sacramentum Poenitentiae quoad suos subditos. Dico, quoad suos subditos, non dico quoad seculares; nam quoad hos placet à Clem. X. & Innoc. XII. mutata sunt, quæ enim Regulares sive virtute Cruciatæ, sive vi suorum privilegiorum eos absolvere possunt ab ijs omnibus criminibus, à quibus suos subditos absolvere possunt. Reverti quoque idem Felix n. 2423. ex Melphi de Poen. *cap. 18. qu. 3.* Romæ impressio responsum, quam Dominus Coccinus, Rotæ Decanus, & Sacre Poenitentiarie Regens, eidem Melphi eum consulenti dederat, dicens: Maiorem, & ampliorem facultatem dispensandi, & absolvendi habent Prælati Regulares, (intellige quoad suos) quam Prælati seculares. Miror quod vos ad Sacram Poenitentiarum confugiatis, cum in vestris privilegijs maiorem Poenitentiarum facultatem habeatis, sicut de facto est. Hanc sibi datam à Domino Coccino responsum retulit Cœna Melphi. Hoc iterum noto, quod numero antecedenti notavi, nempe per privilegium à Paulo V. 1. Septemb. 1606. & Alex. VII. 8. Julij 1660. Inquisitoribus concessio, nullatenus derogari privilegio Regularium absolvendi hæreticos sibi subditos in *foro conscientia*: quod enim revocatum est, ne Prælati Regulares *juridice* procedant contra suos subditos de heresi suspectos, initio contra eos processu, sententiâ, & poenâ, quo privilegio Regulares olim donati fuerant: nulla verò in Bullâ, in Inquisitionis favorem à Paulo V. & Alex. VII. concessâ, fit mentio de facultate absolvendi in foro conscientie: quæ facultas longè diversâ est à facultate procedendi *juridice*, quæ non nisi Inquisitoribus convenit. Hæc Felix *nov. 3420.*

Redeo modò ad quæstionem, an Episcopi hodie absolvere possint ab omni occulto contra Bullam Cœnæ crimine in foro conscientie. Fundamenta sententiae affirmantis sunt, primò, quia ex antiquo jure communis, & ex novo Tridentini certa est hæc in Episcopis facultas, adeo ut juxta plures, ait P. Moya n. 326. ipsi dignitati Episcopali, & officio unita videantur, nec sit de-

P. Sanc. Sanchi. lib. 2. de Matr. disp. 40. n. 14. & P. P. Méd. Mendo in Cruciata d. 23. n. 62. qui negat esse novum Tridentini privilegium Episcopis concessum, quod prius approbo; tanto magis quod vox, *Licet Episcopis*, quæ Tridentinum utitur, est ex se manserens, ut significet licentiam, vel ex privilegio, vel ex jure communi; eo modo quo recte dicitur, *Licet* Parochis absolvere sibi subditos, ea vox non significat privilegium, quin significat potestatem ex suo jure & officio sibi debitam, ut suos absolvat. Cum ergo hæc potestas absolvendi casus occultos Bullæ Cœnæ conveniens Episcopis sive ratione sue dignitatis Episcopalis, sive ex ipso Tridentino, sit certa, adeo ut dicti casus Papales occulti non sint dictis Episcopis ratione sue facultatis reservati: e contra cum revocatio ejus juris communis aut novi non sit certa, remanet eo ipso eadem post Bullam Cœnæ Gregorianam in Episcopis quoad casus occultos potestas, quæ antea: etenim certum est vitandam quoties fieri potest juris correctionem, præcipue Tridentini, cujus Decreta tanti fecit Ecclesia, ut pro eorum observantia Congregationem instituerit: ergo cum Bulla Cœnæ, cujus verba dedi supra n. 222. vetans nequis absolvere audeat a casibus Bullæ, non exprimat casus occultos, quorum tantum absolvendi facultatem Tridentinum indulget Episcopis, consequenter recte dici potest, quod Bulla veter, ne casus publici contra Bullam, non verò ne occultis contra eandem a nemine, quam à Papa absolvantur.

N. 233. Accedit quod per hanc interpretationem, me Judice, salvatur tum tota Pontificis auctoritas; tum dignitas Episcopalis, & facultas, sive à Tridentino, sive ex officio Episcopali Episcopis conveniens; tum ipsum Tridentini Decretum. Salvatur Tridentini Decretum, ut planum est, quod concedit Episcopis jus absolvendi à casibus occultis contra Bullam Cœnæ. Salvatur dignitas Episcopalis, & jus ei dignitati annexum, si hoc ipsum asseratur. Salvatur Bulla Cœnæ vetans absolutionem, dummodo enim negetur Episcopis facultas absolvendi publica contra Bullam crimina, sed ea à solo Papa absolvenda; eo ipso habetur quantum satis est ut cum veritate dicatur, nemo casus contra Bullam Cœnæ absolvere potest nisi Papa. Salvatur uniformitas inter Bullam Cœnæ & Tridentini Decretum; quatenus utrumque convenit, quod nemo possit publicos contra Bullam Cœnæ casus absolvere, quam Papa: & quod occultos omnis Episcopus

absolvere possit. Si ergo Bulla ita interpretata cum Tridentino, & jure, Episcopis ratione sue dignitatis, ut plures docent, debito uniformatur, adeo ut omnia maneat intacta, cur talis interpretatio, absque eo quod Tridentini concessioni derogetur, non præponenda erit interpretationi eorum, qui volunt per Cœnæ Bullam annullatam etiam quoad casus occultos concessam Episcopis à Tridentino facultatem absolvendi; cum Bulla nil expressè dicat de occultis, sed in genere de casibus Bullæ Cœnæ, præseindendo à publicis, & occultis?

Confirmari potest; quia approbata doctrina est, quod nullum Concilij Generalis Decretum, præcipue Tridentini, intelligi debet revocatum, nisi de eo fiat specialis mentio: ergo cum in Bulla Cœnæ non nominetur nisi *Concilium*, non autem additur Tridentinum, consequenter Decretum Tridentini concedentis hanc Episcopis facultatem non intelligitur derogatum. Præterea M. Joan. de la Cruz de Sacram. Pœn. qu. 5. dub. 4. n. 1. ait, quod M. Ban. M. Medina, & alij, qui Tridentino interfuerunt, apertè doceant, quod per Bullam revocantur quidem privilegia, non jus commune Tridentini. Rursus addo ego, nemo negabit, quod sententia asserens convenire Episcopis facultatem absolvendi ab occultis Cœnæ, ex naturâ dignitatis Episcopalis, non ex aliquo privilegio, sit certo probabilis: ergo quantumcumque Bulla Cœnæ revocet quæcunque privilegia, colligi nequit quod revocet jus dignitati Episcopali nixum absolvendi ab omni Papali occulto, hoc enim jus non est ex privilegio, sed personale, inditum cuique Episcopo: ergo Episcopi, quin contraveniant Bullæ Cœnæ, poterunt etiam nunc absolvere ab omni casu Papali occulto.

N. 234. Nec obstat tertia damnata ut scandalosa ab Alexandro VII. eo quia non damnatur doctrina propositionis; sed damnatur quod ea doctrina fuerit vili, & tolerata. Scandalolum quippe est asserere, & multo magis fingere, quod Sacra Congregatio viderit, & tolerarit eam doctrinam, cum forte ita non sit, sed purum mendacium: eo modo si vilis homunculus assereret, se à Carolo VI. Epistolam recepisse de sua ad culmen Romani Imperij exaltatione, haberetur ut fatuus, non ratione rei dictæ, nam certissima est; sed ob asserentis, se à Carolo certiore factum, temeritatem. Nec ex eo quod verum sit eam opinionem non fuisse à S. Congregatione visam, & toleratam, sequitur fuisse reprobata: hæc enim illatio est illegitima, qui enim aliquid non videt, nec tolerat, nec reprobat, sed præcisive se habet: ergo ex eo quod ea

propos-

Vv ij

propositio nec fuerit visa, nec tolerata à Congregatione, inferri nequit fuisse à Congregatione reprobata opinionem stantem pro absolvendi potestate contra Cœnæ Bullam. Rursus nec obstat quarta ab Alexand. damnata: Prælati Regulares possunt in foro conscientia absolvere quoscunque seculares ab hæresi occulta, & ab excommunicatione ob eam incursâ. Primo, quia hæc damnata loquitur de Prælati Regularibus quoad seculares; non de iisdem quoad suos, aut de Episcopis: ergo non est ad rem. Secundo, quia satis ostendi quod Prælati Regulares, neque ex suis privilegijs, neque ex vi Cruciatæ absolvere possunt seculares, nisi Episcopi approbatio accedat: cum ergo Prælati Regulares nullam in seculares ex se habeant jurisdictionem; sed omnem à solo Episcopo eos approbante, Episcopi autem nequeant illis conferre jurisdictionem, ut absolvant ab hæresi occulta, (præcipue si ea Episcoporum facultas quoad Papales occultos non sit ordinaria ex vi dignitatis Episcopalis, sed ex puro privilegio Tridentini indulta, atque adeo est indelegabilis) consequenter Prælati Regulares neque ex suis privilegijs, neque vi Cruciatæ, neque ex concessione Episcoporum absolvere possunt seculares à Papalibus occultis contra Cœnam, & multo minus ab hæresi. Quod si asseratur quod facultas iniuncta Episcopis quoad casus occultos contra Cœnam absolvendos sit ordinaria vi sui officij, tunc delegare potest Episcopus Regularibus facultatem ut seculares absolvant à casibus occultis contra Cœnam, non tamen ab hæresi; cum Tridentinum quoad hæresim neget Episcopis facultatem etiam quoad suos Vicarios. Hæc sunt validiora huius sententiæ fundamenta, partim ex alijs hausta, partim à me aucta.

§. IV.

An sententia negans sit certa?

SUMMARIUM.

Ejus fundamenta, n. 236. ad 240.
Bulla Cœna expresse derogat Tridentino concedenti Episcopis facultatem quoad occultos Bulla Cœna, n. 237.
Immo cuicumque antiquo iuri, & privilegio, ibid.
Papa derogare potest facultati vi officij insite, ibid.
Divisio criminum in occulta, & publica, quam extra rem, n. 238.
Episcopis nunquam indulta facultas absolvendi à publicis, nec à Tridentino concessa, ibid.
Damnata quod fuerit visa &c. damnatur tum

quoad prædicatum, tum quoad subiectum, n. 239. 240.
Sacra Congregatio vidit, & non toleravit interpretationem datam Bullæ Cœna, n. 240.
Videns, & non tolerans opinionem, eam potius reprobavit, nec se habet præcipue, ibid.
Si hic syllogismus est evidens (Bulla Cœna revocat facultatem à Tridentino concessam, sed concessit quoad occultos, ergo hanc revocat) tunc sententia affirmans sit etiam ante tertiam improbabilis: si non est, tunc neque post tertiam est improbabilis, n. 241.
Ipsemet tertia damnata ideo damnatur, quia est ante damnationem improbabilis, n. 242. & 243.
Interpretatio, quod veteretur Episcopis absolvere publica, non vero occulta, quam falsa, ibid. & 243.
Per tertiam damnationem sententia affirmans in Episcopis facultatem quoad occultos non est falsa improbabilis, n. 244. 245.
Ego puto, esse dicere non audeam, quod ea sententia affirmans fuerit semper improbabilis, ibid.
Si hodie est improbabilis, est ob illud ipsum ob quod continet damnata, nempe ob interpretationem in publica, & occulta, n. 245. 246.
Episcopi absolvere possunt non solum ad occultos, sed à publicis etiam contra Cœnam casibus, omnes incapaces ire Romanam, n. 246.
DD. ibid.
Enumerantur qui sunt, n. 247.
Perpetuo impeditus absolvitur directe pro utroque foro ab omni casu, & censura: nam ita non impeditus perpetuo, n. 248.
An qui est impeditus, tum adire Papam, tum Episcopum, possit absolvi pro foro conscientie à dictis casibus publicis, à quolibet legitime Sacerdote? Ibid.
An habens reservata ab Episcopo, impeditus eum adire, possit quoque absolvi à non habente facultatem pro reservatis? Ibid.
Casus contra Bullam Cœna ob multitudinem impedimentorum sunt sæpe Episcopales, n. 249.
Præstat potius ampliare Superiorum Primarium facultatem, quam limitare, n. 250.
Insigne monitum S. P. Ignatii, ibid.
Sententia tuens in Episcopis facultatem quoad Papales, vel semper sit improbabilis, vel nunc non est, ibid.
DD. dantes Prælati Regularibus maiorem quoad suos, quam Episcopi quoad suos facultatem, ibid.
Non est eadem in Inquisitionibus, & Inquisitionibus facultas, n. 251.
Plus longè possunt Hispani Inquisitores, ibid.

N. 236. **V**ideamus modò oppositæ sententiæ stantis pro derogatione juris Episcopalis quoad occultos in Bulla Cœnæ casus fundamenta; omnia fundantur in clausulâ Bullæ Cœnæ derogatoriâ, quæ si in re adeo gravi ponderetur ut debet, evanescent subterfugia oppositæ sententiæ stantis pro facultate Episcoporum quoad casus Papales occultos: etsi enim in Bullâ Cœnæ non nominetur expresse *Tridentinum*, à quo ea facultas concessa fuit Episcopis, & cui facultati Bulla Cœnæ derogat, sed nominetur præcisè *Concilium*; attamen evidenter constat, Concilium illud nō esse, nec posse aliud esse, quàm *Tridentinum*, nam nullum aliud eam concessit facultatem: ergo cum Bulla derogat Concilio concedenti eam facultatem, derogat eo ipso quoad hoc indulto ipsius Concilij, auferendo omnem ab eo concessam Episcopis facultatem. In hac materiâ iterum redimus ad verba legis neglecto ejus fine; ut enim Interpretes Tridentini à nobis hæc Disput. sepe impugnati, ex eo quòd *Tridentinum* requirat ad absolutionis valorem Episcopi approbationem, & non addiderit *Diocesani*, cujus in loco absoluitur, plures intulere opiniones confixas, minimè perpendentes finem, non solum verba Tridentini; ita in præsentia ex eo quia Bulla Cœnæ derogat indulto *Concilij*, & non addiderit Tridentini, Adversarij intulere subsistere adhuc Tridentini quoad Episcopos indultum.

N. 237. Porro quòd Bulla Cœnæ derogat quoque omnibus alijs indultis, & facultatibus, undecumque provenientibus, patet ex ipso clarissimo Bullæ textu, atque adeo cum nullum sit dubium, quòd Papa derogare possit, & vetare usum jurisdictionis, etsi ex officij naturâ derivatæ, consequenter inaniter recurritur ad opinionem tuentem, quòd facultas absolvendi Papales occultos conveniat Episcopis ex suâ dignitate. Sit enim, ut libet: Bulla tali facultati Episcopis innatæ derogat, vetans sub excommunicatione, ne quis, etsi sit Episcopus, absolvat ab occultis Bullæ Cœnæ.

N. 238. Demum ea interpretatio, quòd Bulla Cœnæ vetet tantum nequis absolvat à publicis, videtur planè falsa: quia Bulla vetat, ne Episcopi absolvant à casibus Cœnæ, quorum absolvendi facultatem *Tridentinum*, aut alia jura concedunt, non quorum negant: sed *Tridentinum*, & alia jura unice concedunt Episcopis facultatem quoad occultos Cœnæ casus, non quoad publicos: ergo Bulla negat facultatem absolvendi ab occultis contra eandem Bullam criminibus. Hæc ratione planè evanescit divisio illa eadem Tom, III.

suum circa Bullam Cœnæ, in publicos, & occultos. Si enim nemo concessit Episcopis facultatem absolvendi casus publicos contra Bullam Cœnæ, quin omnes negant; ad quid necessaria erat ea Bulla Cœnæ, derogans facultatem quoad casus publicos, cum nemo eam concedat? contra cum tota contentio sit de occultis, an Episcopi ab his absolvere possint, Greg. XIII. ejus Bullæ Cœnæ, quatenus est derogatoria, Author, ob fines sibi notos clausulam apposuit derogatoriam concessæ hæcenus facultatis, ut Episcopi possent suos subditos ab occultis Papalibus absolvere.

Ad tertiæ damnatæ interpretationem in N. purâ Dialecticâ fundatam recole quæ meâ disp. 3. sect. 5. circa finem dixi de hac ipsâ damnatâ; nec non modum formandi ei contradicentem. Modo dico, quòd esto ita sit, quòd non nisi ejus prædicatum damnatur, nempe quòd fuerit *visa*, & *tolerata* à *Sacra Congregatione*; attamen si prudentialiter loquamur, damnata quoque est ipsa opinio cathégorica, seu ejus subjectum. Cur enim Alexander damnaret tantum quòd fuerit *visa*, & *tolerata*, cum hoc ad summum esset mendacium referentis, de quo nil aut purum curandum esset Pontifici, cum hoc ipsum sepe accideret pluribus falso referentibus alienas opiniones? Cur tot affecisset censuris sustinentes eas damnatas? Non ergo Papa damnavit tantum dictum referentis, sed multò magis rem ab eo dictam, nempe sententiam asserentem, Bullam Cœnæ non derogare nisi facultati absolvendi à publicis, non verò Decreto Tridentini concedentis facultatem absolvendi ab occultis: hanc ergo interpretationem Bullæ Cœnæ datam Alexander damnavit; ejus enim finis erat tueri ipsam Cœnæ Bullam, & stare pro jure Pontificum eos Bullæ casus sibi solis reservantium.

Confirmo: quia prædicatum damnatæ duo continet, nempe quòd ea interpretatio data Bullæ fuerit *visa*; & quòd fuerit *tolerata*. Quæro modò, ob quod membrum damnatur? an propter *tò visa*, an propter *tò tolerata*, an propter utrumque? Sanè dici nequit, quòd propter *tò visa*; ita ut verum sit quòd *Sacra Congregatio* eam interpretationem non viderit, nec examinavit: hoc enim non est probabile: si enim longè minora à *Sacra Congregatione* videntur, & examinantur, quomodo ea interpretatio, in quantum momenti est, à *Sacra Congregatione* non fuit *visa*, nec examinata? Ergo prædicatum damnatur propter *tò tolerata*; ita ut sensus sit, quòd *Sacra Congregatio* toleraverit eam interpretationem. Igitur damnatur quòd *toleraverit*: ergo *Sacra Congregatio*

tio non se habuit præcisivè quoad interpretationem, quæ est subiectum damnatæ. Potuisset quidem se habere præcisivè, si non vidisset, at cum non sit probabile non vidisse, quin certum sit vidisse eam interpretationem, eo ipso quod damnatur ut falsum quod Sacra Congregatio eam toleravit, verum prorsus est eam negasse, & exclusisse; ergo negavit prædicatum de tali subiecto, seu negavit tolerantiam eam Bullæ Cœne interpretationem. En utriusque sententiæ dantis, & negantis hodie post tertiam damnatam, Episcopis facultatem absolvendi ab occultis contra Cœnæ Bullam motiva. Fateor mihi graviora videri fundamenta opinionis negantis, eo quia interpretatio data Bullæ Cœnæ, quod negat Episcopis facultatem tantum quoad publica contra Bullam Cœnæ delicta, est meo iudicio evidenter falsa, quia nemo umquam asseruit inesse Episcopis facultatem absolvendi à publicis contra eam Bullam delictis, sed solum ex Tridentini indulto (quod expressè loquitur de occultis) concedebant Episcopis quoad delicta occulta absolvendi facultatem: ergo si Bulla Cœnæ derogat facultati concessæ Episcopis, derogat facultati absolvendi ab occultis. Hoc est motivum, quod singulariter me movet, stare pro sententiâ negante Episcopis facultatē absolvendi ab occultis contra dictam Bullam.

N.
241.

At quia meo iudicio non fido, eo quia video plures DD. graves, non tantum ante, sed etiam post tertiam ab Alexand VII damnatam, stare pro sententiâ tuente in Episcopis facultatem absolvendi ab omni occulto contra Cœnam, hinc de ipso, mihi fateor, evidenti syllogismo dubitare incipio, num crasse halluciner. En syllogismus: *Bulla Cœnæ revocat non tantum omnia privilegia, & jura antiqua, sed etiam jus novum Tridentini.* (hoc enim fuit, quod tale Episcopis indultum concessit) *sed quod jura antiqua, & Tridentinum concessit, est tantum facultas absolvendi occulta contra Bullam Cœnæ crimina:* (nulla facta criminum publicorum contra Cœnam mentione, quam nemo somniavit convenire Episcopali officio) *ergo Bulla Cœnæ revocat facultatem Episcopis debitam aut concessam absolvendi ab occultis.* Maior constat ex ipso textu Bullæ Cœnæ relato n. 222. minor ex ipso Tridentini textu relato n. 221. consequentia est legitima. Cum ergo videam gravissimos DD. interpretari textum Bullæ Cœnæ, quod neget Episcopis facultatem absolvendi à delictis publicis contra Cœnæ Bullam, non ab occultis; cum tamen evidens omnibus sit, numquam concessam Episcopis facultatem absolvendi à publicis,

sed tantum ab occultis, titubare incipio de re mihi omnino certâ, nempe quod Bulla Cœnæ revocavit indultū absolvendi concessum à Tridentino, nempe absolvendi occultum. Quod scio est, nil ponderis auctum in favorem sententiæ negantis facultatem absolvendi ab occultis, nil, inquam, additum ex tertiâ damnatâ: vel enim est certus ille syllogismus, & tunc sententiâ affirmans talem facultatem fuit ante tertiam damnatam improbabilis; habebat enim contra se eum certum syllogismum; vel non est certus? & tunc neque post tertiam damnatam sententiâ affirmans erit improbabilis, cum nil habeat contra se certum; si enim ante tertiam interpretatio data Bullæ Cœnæ, quod neget facultatem absolvendi à publicis, non verò ab occultis, est certò probabilis, etiam post tertiam damnatam talis manet.

Dices: Licet verum sit damnatam fridæ N. interpretandam, & sumendam ut jact, non 241. tamen inferitur, quod quia tertia est damnata, quatenus asserit sententiâ tuentem falsè Episcopos ex Tridentino à casibus occultis, fuisse *visam, & toleratam*: non, inquam, inde inferitur, quod ea sententiâ retinetur modo probabilitatem, quam antequam damnaretur, habebat. Potest enim ex ipsa damnata colligi ratio tollens omnem probabilitatem, ut patet in minus pia opinione, quæ non damnatur ut improbabilis; at tamen post tot indulta magis pie concessa, & postquam Papa vetuit, ne minus pia defendatur, penes plurimos certò improbabilem. Fateor quod tot *visa, & tolerata*, sit prædicatum damnatæ reliqua subiectum. Fateor 2. mihi certum esse, ut dixi disp. 3. ad finem, quod sententiâ asserens Episcopos posse ab occultis contra Bullam absolvere, fuisse *visam, & non toleratam*; & hoc esse, cujus oppositum Alexander damnat, nempe fuisse toleratam. At hoc modo non disputatur: quod ergo disputatur est, an sententiâ, quæ asseritur tolerata, sit hodie certò improbabilis. Dixi autem esse improbabilem ratione syllogismi evidenti, à quo Alexander motus fuit damnare tertiam, quatenus nitebatur divisioni peccati in publicum, & occultum; & quod Bulla Cœnæ vetabat unice absolutionem à publicis, quam numquam habere Episcopos; non verò ab occultis, quam habebant. Igitur ipsa Alexandri definitio nititur ipsi syllogismo excludenti dictam divisionem: ex quo deduxi quod sententiâ asserens, unice vetari Episcopis facultatem absolvendi à publicis, non ab occultis, vel semper fuisse improbabilem etiam ante damnationem tertie,

tie, ut ego prorsus judico, etsi ob magnam Doctorem contradicentium auctoritatem hoc dicere veretur; vel si ante damnationem tertiae non fuit probabilis, nec post damnationem esse impossibile: eo quia ipsa Alexandri definitio nititur syllogismo, qui si non erat certus ante, nec nunc. Nam saepe docui damnatas à Papa esse ex se ante damnationem malas; & ideo quia in se male damnantur.

N. 243. Confirmo: Nemo ante tertiam damnatam dixit improbabilem sententiam tuentem, licere Episcopis absolvere ab occultis: putarunt quidem plures esse falsam ob expressum Bullae Coenae textum, nemo tamen quem viderim putavit improbabilem; ergo neque post tertiam damnatam ea sententia erit improbabilis. Do enim fuisse à Sacra Congregatione visam, & non toleratam interpretationem datam Bullae Coenae, quod sustulerit ab Episcopis facultatem absolvendi à publicis, non ab occultis. Rogo, cur non fuit tolerata? Sanè, non nisi quia hæc interpretatio data Bullae Coenae est illusoria, cum Bulla Coenae tollat facultatem ab Episcopis quam habebant; sed non habebant, nisi quoad delicta occulta, non quoad publica: ergo illam tollit: ergo tota ratio non tolerantiae resolvitur in hunc nostrum syllogismum evidentem: *Bulla Coenae tollit facultatem, quam Tridentinum dedit Episcopis; sed non dedit nisi quoad occulta; ergo hanc tollit.* Hic autem syllogismus, si ante tertiam damnatam non sustulit probabilitatem à sententia post Bullam Coenae tuente, inesse Episcopis facultatem absolvendi ab occultis, neque post tertiam damnatam auferet ab ea sententia probabilitatem.

N. 244. Hæc sunt, quæ movent primò ad dicendum, quòd per tertiam damnatam nulla sit sublata probabilitas à sententia tuente inesse post Bullam Coenae Episcopis facultatem absolvendi ab occultis, sed eandem prorsus retinere modò probabilitatem, quam ante tertiam damnatam habebat. Constat; quia nullum modò habet contra se principium certum post tertiam damnatam, quod antea non haberet; nempe ipsam interpretationem Bullae quoad casus occultos, & publicos: quæ interpretatio ante tertiam damnatam aderat, & negabatur à pluribus ut falsa, à nemine ut improbabilis. Secundo dico, quòd si syllogismus allatus num. anteq. est evidens, aut saltem certus ut puto, tunc sententia tuens talem in Episcopis facultatem quoad occultos, numquam fuit probabilis, eo quia habebat principium certum contra se. Quia verò syllogismus illum adeo obviū, & pa-

tentem video à plurimis negari esse certum, nempe tum à Patronis tuentibus opinionem faventem Episcopis quoad absolutionem ab occultis; tum à negantibus eam opinionem esse veram, simul tamen tuentibus esse certò probabilem; ideo ob utrorumque auctoritatem suspicor eum syllogismum fortè non esse certum, etsi mihi certus videatur, & tunc dico, quòd si dictus syllogismus non est certus, sententia affirmans in Episcopis facultatem quoad occultos contra Coenae Bullam casus, non tantum est probabilis, sed videtur certa, eo quia certum est Tridentini indultum, & ut supponitur, revocatio non est certa. Vel ergo revocatio est certa, & tunc opinio, stans pro Episcopis quoad occultos est improbabilis: vel non est certa? & tunc eadem opinio, quia nixa certo indulto, erit certa. Ita discurrere placuit: etsi ego putem opinionem stantem pro Episcopis esse certò falsam, ob syllogismum mihi certum fundatum in textu Bullae Coenae revocantis, & in textu Tridentini olim concedentis eam Episcopis facultatem. Quòd si dubitem ob auctoritatem tot Doctorum eum syllogismum esse certum, tunc licebit sequi opinionem stantem pro Episcopis, incerto ut supponitur à Bulla Coenae quoad occultos revocatam.

Hinc ignoro, cur P. Cardenas, & P. No- N. 245. guiera velint, quòd opinio stans pro Episcoporum quoad occulta facultate, sit hodie post tertiam damnatam improbabilis: cum, ut dixi, si talis est, est ob certitudinem syllogismi, qui eam interpretationem à damnata asseritam destruit. Qui syllogismus aderat ante damnatam, immò ipsa damnata eum supponit: ergo opinio stans pro Episcopis, vel ante tertiam damnatam, est certò improbabilis; vel non est post illam.

Similiter ignoro, quid plus emolumenti N. 246. trahat opinio negans, sententiam stantem pro Episcoporum auctoritate quoad occulta crimina contra Bullam Coenae, esse probabilem. Do enim non esse probabilem ut puto, etsi ob extrinsecam ejus sententiae probabilitatem, hoc asserere vix audeam: sanè si non est probabilis, est ob syllogismum, ut dixi, non aliunde; cum ipsa damnata eam interpretationem casuum in publicos, & occultos à syllogismo rejectam, supponat, ut veram. Do, inquam, non esse probabilem: quid tum? Sanè apud omnes omnino indubitatum est, quòd Episcopi saltem possint, non tantum occultos, sed etiam publicos contra Bullam Coenae casus absolvere, quoties qui deliquit impotens est personaliter Papam adire: hic enim non tenetur mittere

vel

vel Procuratorem, vel epistolam pro absolutione, ut docent M. Donatus *tom. 1. part. 2. pag. 69. n. 11.* Felix *n. 3345.* P. Tambur. *tom. 2. pag. 62.* P. Mendo in *Epitome verb. Reservati casus n. 40.* Neusser *d. 116. qu. 6.* Diana *part. 12. tr. 2. resol. 24.* & alij passim. Addit Felix, quod si commodè fieri posset, nec ullum esset infamiae periculum, scribi posset ad Romanam Pœnitentiarium.

N. Porro pro legitimè impeditis adire personaliter Romam recensentur ex iure Canonico *lib. 5. de Sent. excomm. cap. Quamvis, & cap. De castro*, & alibi, omnes familiari sibi morbo laborantes, nempe podagrâ, cecitate, senectute, membrorum debilitate, &c. omnes gravi inimicitia innodati, probabile mortis periculum prudenter timentes: omnes foeminae ob sexus fragilitatem: omnes impubes: omnes qui sui juris non sunt: omnes tantâ rei familiaris inopiâ laborantes, ut non nisi mendicando iter suscipere possint: omnes notabili temporalit aut spiritali damno obnoxij, ut sunt qui habent officium publicum, quod sine gravi damno dimitti non possit: omnes qui suo labore familiae suae victum comparant. Breviter, omne illud est legitimum impedimentum, ob quod delinquens, si iter Romanum susciperet, se exponeret aut suos periculo probabili vitæ, aut famæ, aut alij gravi corporis aut animæ damno, ut rectè Neusser *l.c.*

Neusse. N. 248. Nota autem quod impedimentum potest esse perpetuum, & non perpetuum. Si est perpetuum, qui absolvitur ab Episcopo, absolvitur directè pro utroque foro à casibus publicis Papæ sive à jure, sive ab homine, etiam in Cœnâ Domini, & hæresis reservatis, ait Felix *n. 3347.* & M. Donat. *l.c. ex P. Tambur. l.c. pag. 62. qu. 59.* ex P. Pellizar. de Monialibus *cap. 9. n. 26.* & alij communiter. Si verò impedimentum non sit perpetuum, tenetur quis, elapso eo impedimento, presentare se Pontifici saltem per Procuratorem, ait Felix *n. 3350.* non ut absolutionem obtineat, cum jam sit directè, & plenè absolutus, sed ut Papæ hoc præcipienti obediat. Notandum quoque, quod si quis sit impeditus non tantum adire Papam, sed etiam adire Episcopum, tunc ille, ait P. Palao, & alij, poterit à quolibet legitimo Confessore à dictis casibus publicis in foro conscientiae absolvi. Hoc tamen negat Felix, Leander *tr. 2. de Centuris d. 17.* & alij. An verò hæc doctrina de impedimentis quoad Papam adeundum, teneat proportionaliter in casibus reservatis ab ipsis Episcopis, ita ut qui est legitimè impeditus adire Episcopum, possit à legitimo Confessore

tunc absolvi à reservatis per Episcopum, C. de negat. C. de Lug. Maistr. *d. 21. n. 232.* Felix *n. 3353.* e contra affirmat P. Palao, P. Tambur. *tom. 2. lib. 5. cap. 12. n. 35.* & alij. P. Tia

Modo ad me redeo. Si cererum est quod Episcopi possunt omnes dictis impeditis innodatos absolvere ab omni casu non tantum occulto, sed etiam publico contra Cœnæ Bullam: rursus, si certum quoque est, valde paucos esse illos, qui contra Cœnæ Bullam deliquere, qui non sint aliquo ex dictis impedimentis irreti, consequenter casus contra Cœnæ Bullam erunt plerumque jurisdictionis Episcopalis, etiam publici sint. Quod ergo emolumentum, ob quod neganda sit probabilitas sententiæ tueri Episcopos posse absolvere ab occultis Ergo vel sententia stans pro Episcopis quoad casus occultos, fuit semper etiam ante tertie damnationem certò improbabilis, quod nemo, quem viderim, dicit; vel si non fuit, etiam nunc post eandem tertiam non est improbabilis.

Hæc dixi, quia ego ejus genij sum, quem diuturna pluribus in Regionibus experientia me docuit. Malo potius, quoties res sub lite est, nec quid certum ex neutra parte habetur, stare semper pro ampliatione jurisdictionis Superiorum, præcipue Episcoporum, quam pro limitatione. Equidem ea est naturæ nostræ indoles, ut quos potiores tam ad præmia, quam ad poenas conspiciamus, eos veneremur magis, & magis vercamur, quam quos in atpera faciles, in indulgentias limitatos experimur. Sanè ut humane polius exempla subiticeam, quæ ministris suis magnâ tamen ponderatione selectis, maiores sæpe, etiam supra characteris meritum, & secretas committunt facultates, mihi præsto, & satis est prudentissimus S. P. Ignatius, qui electis à se Superioribus, liberalior erat in ampliatione, quam in limitanda facultate: ea ductus ratione, quod quò maiori Superior immediatus autoritate præstat, eò cum subditi melioribus oculis intuentur: quin ipsimet infimis inter Superiores Superioribus ita favebat, ut eorum maiores moneret, ne se eorum officijs immiscerent, ut perfectè munus suum obire possent: quod si aliquis facultate suâ abuteretur, puniendâ erat persona abutens, non officium, cui facultas desponsabatur. Cùm ergo per autoritatis in Superiore limitationem subditi nequaquam meliores, quin conquisitis & adiectis in subsidium optimis doctrinis, pessimè tamen applicatis, deteriores, nescio cur hodie aliqui ex negantibus facultatem absolventi occulta in Episcopis eò ulque progressi sint.

ut dicant oppositâ stantem pro tali facultate Episcoporum negent esse probabilem: immo eo usque progressi, ut quam negant hodie in Episcopis facultatem quoad suos, abtolvendi occulta contra Coenâ Bullam, eandem hodie quoad suos concedunt Prælati Regularibus. Quare vel neganda, admissa à Felice n. 3424. in Prælati Regularibus, quoad suos hæc facultas, ut recte P. Moya tom. 1. pag. 327. n. 6. vel affirmanda certo probabiliter eadem in Episcopis facultas quoad suos. Non ergo stat morum reformatio in limitandâ Superiorum sive Ecclesiasticorum, sive Regularium facultate, sed in Superiorum electione; qui si prudentes sint, maturè procedent in lucē facultatis usu, maturè in communicandâ paucis, & quidem selectis viris facultate; maturè in non manifestandâ, nisi dum opus est, autoritate, quâ potiuntur. Hoc pacto Episcoporum Ecclesiæ Principum, & Prælatorum Regularium dignitati prospicietur; & lapsi habebunt, cui scelera sua fiducialiter committant.

N. Adverte, mi Lector, me hæc in disputatione nonnulla de hæresi externâ delibasse; nam interna ab omnibus absolvi potest: nec eandem materiam dilatare decrevi, eo quia ad manus sunt gravissimi Doctores, qui plenâ manu hoc distendunt, & diserunt; tantò magis quod hæreses externæ ad diversum forum pertinent, & quidem pro Regionum diversitate diversum: neque idem ubique Inquisitionis Tribunal, eademque facultas. Nam ut fidem meam liberem, satis erit perpendere Hispanam Inquisitionem, quæ maioribus præ alijs Inquisitionibus gaudet privilegijs: Hispani enim Inquisitores absolvere possunt ab hæresi occultâ, non tantum in foro judiciali, & externo, sed etiam in foro conscientie: non ita alijs Inquisitores; ait Carena part. 2. tit. 2. §. 7. n. 61. Diana 1. p. tr. 5. ref. 4. & p. 8. tr. 7. ref. 50. Felix n. 3341. Vnde verò in Inquisitoribus Hispaniæ tanta facultas? Sunt qui ex speciali privilegio derivari; sunt qui ex consuetudine; & Sedis Apostolicæ permissione, ne conversio hæreticorum occultorum retardaretur occasione Romani itineris. Porro hæc facultas absolvendi ab hæresi externâ occultâ non tantum ipsi Tribunali Hispaniæ Inquisitionis, sed cuilibet Inquisitori seorsim competit, adeo ut quilibet possit cuicumque Confessario eam facultatem committere: ut enim Inquisitor hanc facultatem exerceat, & committat, necesse non est ut Sacerdos sit, quia hæc facultas concessa est Inquisitori ratione sui officij, non ratione Ordinis Sacra-

dotalis, quo non eget ut censuram tollat, aut alteri tollendam communicet: quâ sublatâ, hæresis poterit ab omni Sacerdote absolvi; nam peccata ratione censuræ reservata, si hæc tollatur, possunt ab omnibus absolvi. Hec ferè ad verbum Felix l. c. P. Dic. cast. de Censuris tr. 10. dub. 12. & alij.

S E C T I O X.

De Capitulo Sede vacante.

§. I.

Quid possit in Regulares approbatores?

S U M M A R I U M.

Status questionis, n. 252. 253.

DD. stantes pro jure Capituli, quod Regulares approbatores possit examinare, n. 253.

Non sunt nisi duo, quin nec duo, ibid.

Capitulum per Vicarium a se electum approbare potest Confessores, n. 254.

Rationes dictorum DD. ibid.

Dicunt Clementis IV. Decretum revocatum: & sicut Capitulum potest approbare, ita & revocare licentias, ibid.

Dicunt potestatem approbandi Regulares esse ordinariam Episcopi, & ideo transire ad Capitulum, n. 255.

DD. negantes, n. 256.

Atant quod etsi de jure communi Capitulum hoc possit, derogatum tamen à Clemente IV. n. 257.

Clausula ejusdem Clementis, ibid.

Negant jus approbandi Regulares esse ordinarium Episcopi, sed delegatum, ibid.

Clemens X. decidit, quod novus Episcopus revocare possit approbationes Antecessorum, ibid.

M Ovi hoc dubium supra n. 213. & huc N. transtuli fusiori calamo, quæ breviori conceperam, tantò magis, quod hæc materia familiari Episcoporum morte quotidie ob oculos versatur, & quod magis est, acerbis contentionibus sit illustrior, & infelicio. Queritur igitur, an Capitulo, Sede vacante, insit jus examinandi Regulares ab Episcopo demortuo approbatores, sive sine causâ, sive cum novâ causâ, eo modo quo subsequens Episcopus potest absolute, etiam non accedente novâ causâ ex parte Regularis, sed pro suo libito, & sui muneris officio examinare, approbare, reprobare, limitare facultatem absolvendi sæculares ab alio Episcopo Regularibus concessam?

Duos dumtaxat reperio Doctores, qui militant pro jure Capituli, Sede vacante, (de hoc enim semper loquor, ne cæties repetam;) nempe